

# הסיבוב העשלישי

מיום מטורפים וכל הערבים פאשיסטים. מי שמקשיב לפטופטי גן-הילדים אלה, מקבל את הרושם כאילו "הערבים" הם אדם אחד, או כיתה של חיל-רגלים הנשמעת לדבריו של מפקד שפקודתו היא בחזקת חוק בל יעבור. אולם כבר במכניה א' לומדים ש"הערבים" הם כמה עשרות מליונים בני אדם, ששום דבר בעולם אינו מאחד אותם, מלבד השפה, תרבות משותפת והשנאה לישראל. **ישנם עמים ערביים בעלי אינטרסים שונים. ישנם מעמדות ערביים המנוגדים בשאיפותיהם. ישנן עדות דתיות יריבות, ישנן מדינות מתחרות. שום מנהיג ערבי מאז מוחמד טרם הצליח להכניס את כל אלה לשק אחד המסור מן כשם "הערבים". בכך הצליחו בפעם הראשונה רק מנהיגי ישראל.**

\*\*\*

**אולם עסקני ישראל** כלל אינם מתכוונים לכך. כשהם מדברים על "הערבים", אין הם מתכוונים חלילה לפועל באלכסנדריה, לפלאח בחברון, לסוחר בלאטאקיה, לדייג בצור, לסוחר בקובלאנקה, לבדואי בחג'אז, לדולה-הסנינים במוסקא, לסוחר-הקפה בצנעה, לסטודנט בדמשק, לחייל במוסול. הם מתכוונים אך ורק לדבר אחד: לקומץ האנשים היושבים כיום במשרדי הממשלה בחצי תריסר בירות ערב.

אלה הם "הערבים" אשר אתם מבקשים לזכות שלום. על אלה שופכת ממשלת ישראל, בדייקנות של שעות, שתי הצעות שלום בכל שלושה חודשים. ומאחר שדבר זה נמשך כבר זה למעלה מדור שלם, אין להתפלא שהאזרח הישראלי הממוצע מסובב בבחילה את כפתור הרדיו כאשר הצעת השלום השוטפת נוספת משפתי הקריין.

**אולם שום שלום עם ממשלות ערביות אלה**

(סוף בעמוד 16)

בטובלב, אתה יכול לבחור אם לאכול מה שאנו נותנים לך, או למות מרעב!"

"יתכן שעוד יש לנו הברירה בין כמה דרכי-פעולה למחר בבוקר: לפלוש לסיני, או לדאוג לדייג בכנרת, או לשאול את מר שרת מה אמר לו בסודי סודות מיסטר ג'ון פוסט טר דאלס.

אולם לגבי עתידנו בעוד עשר, עשרים, חמשים שנה, אין לנו שום בחירה. כאן עומדת השאלה בפשטות: או — או. או שמדינה זו תשבור בעוד מועד את טבעת החנק של הריאקציה הערבית, תנפץ את חומות הגיטו המקיפות אותה ותרכוש שותפים במרחב, או שלא תתקיים כלל. במלים אחרות:

**או שמדינה זו תצליח להפוך למנהיגת חזק ניכר של העולם הערבי, או שתהיה למדינת-צלבנים שנייה שתילחם שבוע אחריו שבוע, חודש אחריו חודש, שנה אחריו שנה, בכונתיה על גדות הכנרת, על חוף פואץ ובין הרי החורן. עד שתיופז מאפיסת כוחות מוד אויב המת-חזק משנה לשנה.**

אלה הן מלים אכזריות. אולם הן היו צריכות להיאמר פעם, לפני שנטבע כלולו בים של מליצות ופטופטים.

\*\*\*

**שהעסקן הציוני הממוצע** מתחיל לחשוב על התקפת שלום, הריהו יורד לרמה של גן-הילדים. וזהו תופעה פסיכולוגית, שהיתה יכולה לשמש נושא למחקר מאלף.

"הערבים" אינם רוצים, כך הוא אומר. אנחנו תמיד רצינו, אבל "הערבים" דחו את כל ההצעות. לא יהיה שלום עד אשר "הערבים" ישנו את עמדתם. ועולה על כולם אותו כסיל בעתון הנפוץ ביותר במדינה, שגילה כי "כל המוסל-

**הנימוק הגדול** למען המלחמה המונעת הוא שהזמן פועל נגדנו. הפוטנציאל הזעום של מדינת ישראל כבר מנוצל כולו. העם מאורגן בצבא-העתודות. המשק הוא חדיש, וקל להעבירו לפסים של מלחמה טוטאלית. לעומת זאת הפוטנציאל הערבי האדיר כמעט ואינו מנוצל עדיין כלל. מי יודע מה יהיה המצב בעוד חמש שנים? **כך שואלים המחויבים, בצדק. אם אתם קם העו-לם הערבי עז רגליו מצריח מתכוננת תכניות-פיתוח עצומות, ומקבלת לצורך זה את עזרת כל המעצמות. ארבע מדינות עצמאיות נוספות — מרוקו, אלג'יריה, טוניסיה והסודאן — עומדות להצטרף בשנים הקרובות אל המחנה הערבי משקדו עונה בהתמדה בכך הזי-רות — הצבאית, הפוליטית והכלכלית.**

אם כן — מוטב להקדים תרופה למכה, אומרים הדוגלים במלחמה יומה. ננחית על המצרים מכה שתמוע כעדם לצאת למלחמה בחמש השנים הקרובות. חמש שנים הן זמן יקר. **עד כאן יש הרבה מאוד הגיון מעשי בדרך המחשבה. השא-לה יהי רק: מה הלאה?**

**נית לרגע קמ** שהמלחמה תפרוץ תוך חודשים. נניח שהשגנו את כל אשר ביקשנו להשיג. כבשנו את רצף עת עזה. השמנו את אותן החטיבות של החל המצרי החונות מצד זה של מיצ'רסואץ. חיל-החלוח שלנו הגיע עד התעלה. הסורים המפחדים לא התערבו ברצינות. בשאר הגבולות נשאר השקט על כנו. **מה יהיה הלאה?**

\*\*\*

**המייבצע הצבאי לא יפיים את מלחמת-הע-מים בין ישראל וערב בזאת און שום ספק. אפילו תיחתם איזו פיסת-נייר חדשה בין איזו ממשלה ערבית לבין ממשלת ישראל, הרי שום דבר מחותי לא ישתנה. כל ערבי טוב באסואן ובכצרה יוסיף לראות בישראל אויב בנפש.**

המייבצע לא יביא לכלל הכרעה צבאית סופית. גם בזאת אין שום ספק. מרכזי-הכוח האמיתיים של הערבים, בקעת היאור וארם-נהריים, מרכזי האוכלוסייה, מרכזי החרושת, מרכזי החקלאות, לא ייכבשו.

\*\*\*

אל כן — מה יהיה צפוי לנו? סיבוב שלישי, רביעי, חמישי. והרי עצם הנימוק לפתיחת הסיבוב השני עלידינו הוא שיחסי-הכוחות ישתנו בהתמדה לרעתנו, לא בגלל עיסקת נשק זו או אחרת, אלא כתוצאה מן המצב הגיאוגרפוליטי הנחון, מגודל העמים, מגודל השטחים. אם כן, יהיה הסיבוב השלישי גרוע מהשני; והסיבוב החמישי גרוע מהרביעי.

אין זה, כשלעצמו, נימוק נגד מלחמה מונעת. אולם זה נימוק לשאול את השאלה הבאה: **אם כן, מה הלאה?**

\*\*\*

**אז אתי שאדה זאת,** פעם אחרי פעם, בשבועות האחרונים. ניגשתי אל כל המנהיגים שאני מכבדם, שאר ני מחשיב את דעותיהם והבקיאים באותם הפרטים היסודיים אשר הקורא הרגיל אינו יכול לדעתם. **הגעתי למסקנה ענומה מאד. אני סבור ש-ברגע זה אין כמעט אדם אחד במדינה שיש לו תשובה כל שהיא לשאלה המכרעת.**

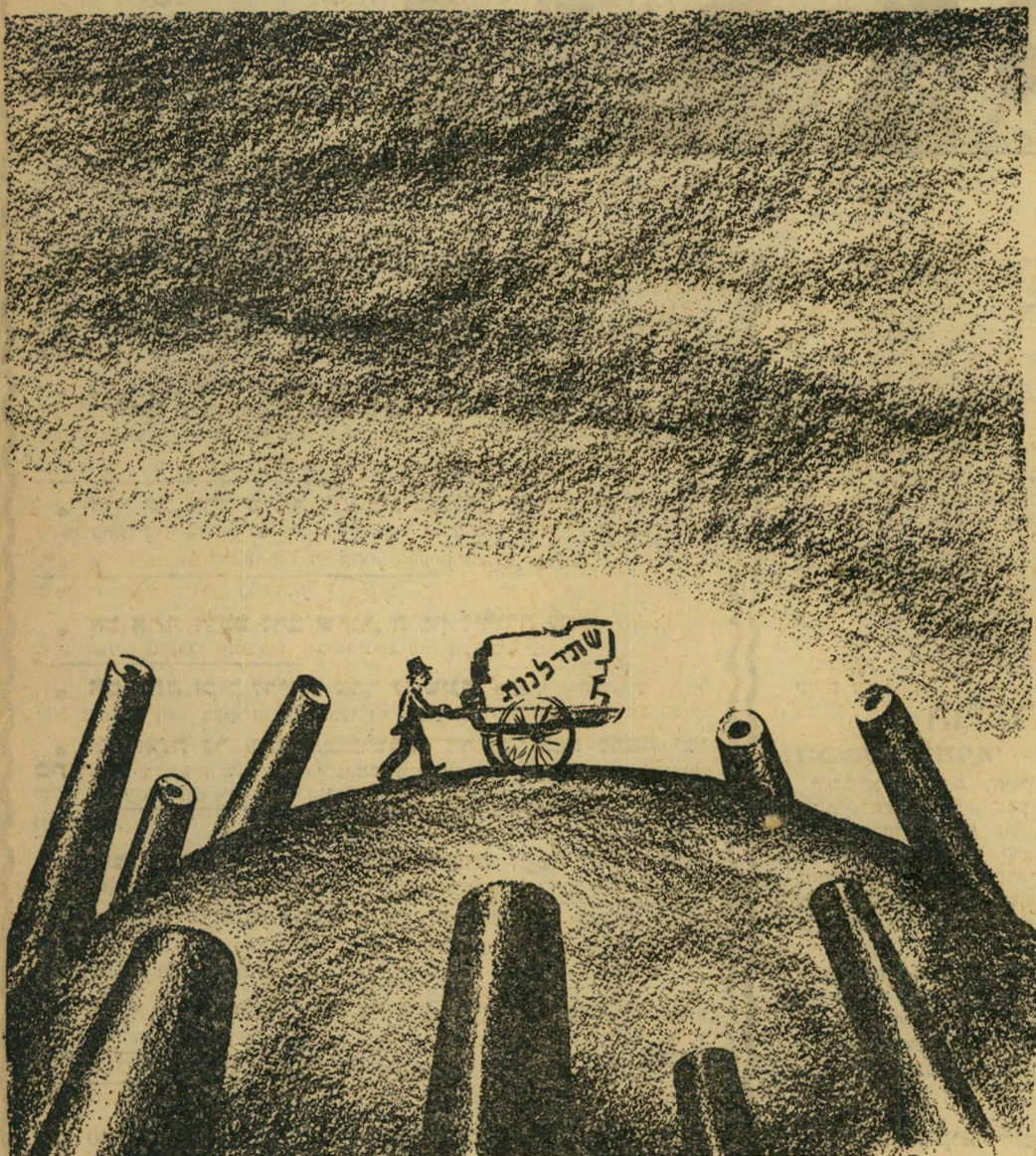
לא בכנסת, אותו אוסף מקרי של עסקנים מפלגתיים. לא בממשלה, פרי החישובים הקואליציוניים. לא בצפרת המפלגות הציוניות, לא במנגנון השלטון ושירותיו. לא בין הדיפלומטים והחוקרים, עמוסי המעשים והשגיאות של דור שלם, וגם לא בין המנהיגים הצעירים המעטים שהגיעו למרכז הבמה. אין תשובה כפי משה שרת, המתנדנד בין בירות העולם כדי לשפוך את תחנוני הקהילה בפני הפריצים השונים. ואם לדון על סי המעשים: גם לא כפי האדם במדי החאקי, החי במלון הנשיא הירוסלמי.

אחד האנשים הדגולים ביותר במדינה אמר לי, בדכאון עצום: "אין במדינה חמשה אנשים החושבים יחד על שאלה זו."

והרי בני תשובה לכך, אין שום טעם פוליטי לא למעשה שנעשה אתמול, ולא למעשה שיינעשה מחר. אנחנו פועלים במלוא המרץ. אולם בני תשובה לא נגיע יותר רחוק מאשר אותה חתול המסתובב סביב עצמו כדי לתפוס את זנבו.

\*\*\*

**אין אנו** במצבו האומלל של אותו חמור אשר מת מרעב מפני שלא היה מסוגל להחליט איזו מערימות המספוא הרבות לאכול ראשונה. אין לפנינו הברירה בין מתרונות-פלא רבים. אנו דומים יותר לאותו סירון מפונק שכנס בפעם הראשונה לחורה-האוכל הפלוגתי ושאל את הסמל אם יש לו בחירה. "הודאי שיש", ענה הסמל



שליחות שרת